Ն. 3414 1896 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲ 1314 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 6 ՕՆ ԻՌԻՆՃԻ ՕԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ
12 շաբէ 6 շաբէ 3 շաբէ
ՍԹԱՄՊՈԼ 140 ղ. 70 ղ. 40 ղ.
ԹԱՇՐԱ 200 » 100 »
Մեէմուխէ 20 զրուշան

(صاحب امتياز: جيولكيان)

ԵԼՕՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ
Լինեի, Շնի վէ Ցինեի առիքիէ ղ. 5
Կիւնեիւ առիքիէ 11ի 10ը. կա. » 8
Մէվսիմը նամիայա առիր պէնալեր մէճմանէն դրպալ օլունմակդ վէ առէճ օլունմայան էվրակ իսաէ օլունմայմակդ

Իսարէխանէի Սթամպոլա Գալաթա Ալի Ճառաէթինէ նումէրո 20 ձիվէլէկեան մաթպասանա տրը։ Գիւանդէի մէվսիմ հագդնա կազէթանա [illegible] մու

ՐՈՒՍԻԱ ՁԱՐԸՆԸՆ ՍԼՅՈՒՍԱԼՈՒԸ

Ֆրանսա բէիսը ճիւմուրը Մ. Ֆելիքս Ֆոռ՝ Շալոնսան Բարիզ ավանէ իթաիքաէն սօնրա, Ռուսիա Ձարը Իգինճի Նիգոլայա պիր Թելէկրաֆ քէշիռէ իաբէրեք, Ֆրանսա Թարաֆընսան հիւքմառը միւռաբէելէյհէ շան ու չերեֆլի պիր ռէվիր հիւքիւմէթ Թեմէննի օլնաղընը Թեպլիգ ու իշար իթմէշ օյմաղլա, Ձար տախի ռերհալ ճէվապ վերեբէք, Բարիզտէ վագը օյան հիւսնի գաղուլէն ռօյայը պէյանը մէմնունիյէթ իթմիշ, վէ իշպու հրսիյաթը՝ ումում Ֆրանսայա Թեպլիգ իթմէսինի Մ. Ֆելիքս Ֆոռա բէճառ էյլեմիշ տիր։

Ռուսիա Ձարընընն սէյահաթը միւնասէպէթիյլէ իբրա օլընան չենիքլերի սէյր ու Թէմաշա իթմէք իւզրէ Ֆրանսա էյլաթընտան վէ մէմլիքէթ եմնէպիյէտէն Բարիզ կիռենլերին տառէի 1,700,000 նուֆուս Թախսին իսթիմէքտէ տիր։ Ձումառա երթեսի կիւնիւնէն պէրու Բարիզտէն ավանէթ իտէն եօլճուլար՝ ռեմիրեօյ ռթասիօնլարընտա խընճախընճ ռօյմուշլար տրը։ Գու ֆրըսաթտան Բարիզտէ երիզլերճէ միւհօն ֆրանգլըգ ախզուլիթա վուգու գալմաշ տրը։

Ռուսիա Ձար վէ Ձարիցասընընն՝ Բարիզտէն միւֆարէգաթընտան սօնրա կէչէն ճումառա երթեսի իլէ բազար կիւնիւ Բարիզտէ Ռուսիա խարճիյէ նազընը գայմագամը Մ. Նիչքին՝ Ֆրանսա խարճիյէ նազընը Մ. Հանօթօ իլէ ելենրէն իճբարի միլադաթ իթմիշ, վէ բազար ազշամը ռազրուճա Բէթէրսպուրկա միլէթվէճճիհէն Բարիզտէն հարէքէթ էյլեմիշ տիր։

Բէիսը ճիւմուր Մ. Ֆելիքս Ֆոռ՝ հարպիյէ նազընը ժէնէրալ Պիլյա պիր մէքթուպ եազարագ, կէչէն ճումառա կիւնիւ Շալոն օրտուկեահընտա Ռուսիա Ձարը չերեֆինէ օյարագ իճբա օլընան բեսմը կէչիտ եօնասընտա Ֆրանսզ ասքերինին իթթիֆաղ իթթիֆակի թավը ու բէքթարընտան ռօյայը նազընը միւռաբէելէյհի թէպրիք իթմիշ, վէ Ֆրանսա նամընա օրտուլա պէյանը թէչեքքիւ էյլեմիշ տիր։

Բարիզին ասքերի գօմանտանը ժէնէրալ Ռօսիե՝ Շալոնտաքի բեսմը կէչիտե տախլի օյան ասքերին իւչ կիւն իսթիրահաթ իթմէսինե միւառատ իթմիշ տիր։

Ռուսիա Ձարը Իգինճի Նիգոլա՝ պու քերրե Բարիզտ ժուգու պուլան ռէյահաթընտան վէ կէօրաիկի հիւսնի գապուլտէն ռօյայը, Ֆրանսանընն Բէթերսպուրկ սէֆիրի գօնթ տը Մոնթեբելլոյա Սէնթ-Ռէքսանտրը-Նեվսքի նիշանընընն մուրասատ պիր գրթասընը իթա էյլեմիշ տիր։

Ֆրանսա Բարլամէնթօսը քիւչառ օլունտրգտա, Ռուսիա Ձարընընն չերեֆինէ օյարագ Բարիզտէ վուգու պուլան չեհրայինլեր էսնասընտա մէզքիւր Բարլամէնթօ հագգընտա նէ տիւրլու մսամսէլե իսիլիկլինէ տաիր տախիլիյէ նազընընա պիր սիւրայ իյրտա իսիլեճեկի՝ Բարիզտէն պա Թելէկրաֆ խաբեր վերիլմյոր։

Կէչէն ճումառա երթեսի կիւնիւ Տարսիցասա Ռուսիա Ձար վէ Ձարիցասը չերեֆինէ օյարագ պիր խայլի մուղիգա էէմիյէթլերի Թարաֆընտան զայէթ բարլագ պիր մասեգի ահենկի իճբա իսիմիշ, վէ քէմալը շէվգ ու մեսերլեթլե ալգըյար վուգու պուլմուշ տրը։

Գերլինտէ պաղը կաղէթալար՝ Ռուսիա Ձարը իլե Ձարիցասընընն եազընտա Գերլինի գիյարէթ իսթեքլերինէ եմարէ օյարագ չեհրը մէզքիւրընն Ռուս սէֆարէթխանէսինտէ հիչ պիր հազըրլըգ վուգու պուլմամըշ օյազընընը իլան ու պէյան իսիյարար։

Ռէգա չեհրը մէզքիւրտէն իշար օլընարընընա կէօրե, Ռուսիա Ձարը Իգինճի Նիգոլանընն ախիրէն Ալեքսանդրընն Գրեպաս չեհրինտէ իքէն Ալեման պայրաղընը սէլամլամամըշ օյարընը հալտ, Շալոնտա Ֆրանսզ պայրաղընը սէլամլամըշ օլմասընտան սօնրա Գերլինտէ պիր հեյեճանը չեհրա հիւքմէրմա պուլընըյար իմիշ։

Տիկեր Թարաֆտան տա Վիէննանընն Թաղրի կաղէթասը՝ Ձարընն Ֆրանսայը գիյարէթ իթմէսի՝ Ֆրանսա իչիւն Սեատ մազուլայիէթինին ինթիգամը տիմէք օլաուղընը պէյան իսիյոր, վէ պու պաղտէ պիւթիւն Ալեման մաթթուլաթը՝ քէնտի հրրա ու հիմայէթինին սէթը իթմէյոր։

ԲԱՐԻԶՏԷ

ԻԻԶԻԻՆՃԻ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՕԲՐԻՍԻ

Իւչիւնճի Ալեքսանտր քէօբրիսինին բեսմը քիչառը էսնասընտա, Ձարընն գուլլանճաղը ալթուն գաւլէմ, մալա վէ չեքիճ՝ Ֆրանսա թիճարէթ նազընը Մ. Պուչէ Թարաֆընտան մահիր պիր գուլամճլյա սբբարբլյ իսիլմիշ տիր։

Մալանընն պալեսընտա չու իպարբ եազըմըշ տրը։

«1896 սէնէսի հոկտ.ին 7սինտէ Ռուսիա իմբերաթօրը Իգինճի Նիգոլա, Ռուսիա իմբերաթօրիցասը Ալեքսանտրա Ֆեոռօրովնա, վէ Մ. Ֆելիքս Ֆոռ Բարիզտէ Իւչիւնճի Ալեքսանտր քէօբրիսինին իլգ Թաչընը վագ իթթիլեր։ Պու աեվիրտէ Մելին՝ մեճլիսը վիւքելա բէիսի, Հանրի Պուչէ՝ Թիճարէթ վէ սէնայի նազընը, վէ Բիգար 1900 սերկիսի միւթեթթիլը ումումիսի իսիլեր։»

Մալանընն տրը զայէթ ինճէ իշլենմիշ տիր։ Սաբընտաքի նազլար Բարիզ չեհրինին արմասընը կէօսթերիյոր։ Մալանընն ալթընտա վէ իւսթիւնտէ տահա պիր Թազմ նէֆես Թեղեինթ պուլընըյոր։ Մանանընն եիւզիւնէ չեզրմըշ պու նագրլարընն պիր գըսմը՝ Ֆրանսատա իքինճի տեվրը հիւքմրանիտ Թիւյերը սերայընն իքմալը ինչատը իչիւն իւք Թեմել Թաչընընն վագ օլունտրգը հենկամա գուլլանրլան մալանընքինէն իգթիզաս օլունմըշ տրը։

Իպթիտա պիր չեքիճիւ պիր մալա եարբլրգ, պունլարընն վագը եսաս բեսմինէն սօնրա Ռուսիա իմբերաթորընա հեճիյէ իսիմինէ գարար վերիլմիշ իքէն, պիլմեսերէ բեսը հիւմուրընն Թեքիճիի իլե պիր իքինճիսի տահա եարբլրգ Մ. Ֆելիքս Ֆոռա իհտասը Թենիպ իսիմիշ տիր։

Զեքիճին պիր Թարաֆը իւզերինտէ պիր դեյթուն, վէ տիկերինտէ պիր մեչէ տալը Թերսիմ իսիմիշ տիր։ Ռեզա պիր Թարաֆընտան իմբերաթորընն իսմինին իլգ եազըսը N., իքինճիսինէ տե A. F. հարֆլարը նազգ իսիմիշ տիր։ Զեքիճ չեքիճէն եարբլրմշ տրը։ Ռեօրբիրինին Թեմել Թաչընընն վագ օլունտրգը վագթ հազրը պուլընանճագ օյան բեսը հիւմուր իլե Ձարընն՝ հեր պիրի պու բեսմի խաթրը կեթիրմեք իւզրե պիր քեազրը իմգալամաղընտան, գուլլանանճագլարը գալամ՝ ալթուն պիր գանատ չեքինտէ օյուպ, իսթերի պիր գամըշ եարբազլյա եօրթիլմիշ, վէ պու եարբազընն իւզերինէ 1896 վէ 1897 քեիմիլերի նազգ օյունմըշ տրը։ Գալամին պոյու տա 27 սանթիմեթրո տրը։ Ինէ այնը մերասիմ եսնասընտա 40 գառար կէնճ գըշ՝ Ռուսիա իմբերաթօրիցասընա կիւմիւշ պիր ռազբ իչինտէ պիր տեմեթ չիչեք թագտիմ իթմիյլեր տիր։ Զիչեք վազընա մախասուս օյան պու գազ՝ պիր մեթրո ուզունլըզընտա տրը։

ՄԻԻԹԵՎԷՖԱ ԺԷՆԷՐԱԼ ԹՐՕՇԻԻ

1870 մուհարեպեսինտէ Բարիզ գօմանտանլըզընտա պուլընմըշ օյան ժէնէրալ Թրօշիւ, 81 եազընտա օլտըզը հալտէ, ալթը։ հոկտեմբերին 8ինճի կիւնիւ Թուր պէլեսինտէ Թրավերսիեր օսգազընտա քեսին խանէսինտէ վէֆաթ իթտիկինի, եվ վէճեճ Թելէկրաֆ գըսմըմըզտա եազմըշ վէ Թերճեմեի հալի հազգընտա պիր ազ մալիմաթ վերմիշ իսիք։

Պու պաղտէ էվրօբա կաղէթալարընն վերտիկի մալիմաթա կէօրե, ճենազէ ալայը կէչէն ճումառա երթեսի կիւնիւ ալեսսադրոտ տառթ 10տա մեզգիւր չեհիրտե իճբա իտտիմիշ օյուպ, միւթեվէֆանընն վասիյէթի մուճթիմինճէ ճենազէ ալայընտա հազրը պուլընմագ իւզրե, քիմեէյէ տավէթ Թեզգերեսի կէօսերիլմեսիկի կիպի, մերասիմը ասքերիյէ տախի իճբա օլընմամըշ, վէ գապրիսթանտա նումագ իրատ իսիլմեմիշ տիր։ Պու կիւն միւթեվէֆֆանընն իսթիրահաթը ռուսը իչիւն բարիգտէ քեսին Սէն Բիեր տը Գաւր քիլիսեսինտէ պիր ային բուսանի իճբա օլընանճագ տրը։

Միւթեվէֆֆաի մուսմիւլյհէ 1815 սէնէսի մարտընընն 12ինճի կիւնիւ Գելիլ Ան Մեր ճիվարընտա քեսին Բալեսէ սիւնեայա կելմիշ, վէ Սէն Սիր մեքթեպը ասքերիսինտէ վէ պատէհու երքեանը հարպիյէ Թաթիգաթ մեքթեպինտէ իքմալը Թահսիլ էյլեսիքտէն սօնրա, 1840 սէնէսինտէ բիւթպէսի միւլպիմիկի վէ 1843 սէնէսինտէ եիւզ պաշլըլըգա Թերֆի օլընարագ, օլ վագթ Ֆրանսա հիւքիւմեթինին Ալֆրեդ միւսթեմիլիքեսը վալիլիկինտէ պուլընան մարեշալ Պոժուանընն մայեթինէ մեմուր իսիլմիշ տիր։ 1846 սէնէսինտէ բիւթպէսի գայմագամլըգա Թերֆի իսիլմիշ օլան միւթեվէֆ՝ 1853 սէնէսինտէ մարեշալ Սենթ-Արնօնընն՝ եավերը հարպը սրֆաքըյա Դրրըմ մուհարեպեսինտէ հազրը պուլընմըշ, վէ 1854 թարիխինտէ բիւթպէսի ժէնէրալլըգա Թերֆի օլունարագ, Սեվաթօրոյ մուհարեպեսինէ գառար լիվա գօմանտանլըզընտա պուլընմըշ տրը։

1859 սէնէսի մայիսին 24ինճի կիւնիւ, ժէնէրալ Թրօշիւնին բիւթպէսի ֆերիգիյէ Թերֆի օլընմըշ, վէ իմիալիա մուհարեպեսինտէ կէօսթերիյի եարարլրգա՝ չան ու հայսիյէթինի արթըրմըշ տրը։

Միւթեվէֆֆաի մուսմիւլյհ՝ 1866 թարիխինտէ Ֆրանսա օրտուլարընն Թենիպգի հագգընտա, Թեռատիրը լազմէնին իթթիխազընա մէմուր իսիլմիշ օյմաղա, 1867 սէնէսինտէ, «Ֆրանսա օրտուլարը» նամըյլա պիր էսեր Թեելիֆ, վէ 1870 մուհարեպեսի իպթիտալարընտա գօնթ Բալիգաօ Թարաֆընտան 12ինճի գօլ օրտու մերքեզի պուլունան Շալօն գօմանտանլըզընա, վէ սէնէի մերգումէ օգուստոսընընն 17 սիտե տահի իչիւնճի Նաբօլեան Թարաֆընտան Բարիզ գօմանտանլըզընա Թային օլընմըշ տրը։

Ալաֆ. սեպտեմ.ին 4ինճի կիւնքի հատրսե իւզերինէ, Բարիզ գօմանտանլըզը էօհտէսինտէ գալմագ իւզրե Ֆրանսա բեբը ճիւմուրլըզընա ինթիրլապ օլընմըշ, վէ 1871 սէնէսի յունվարընն 26օնա գառար Բարիզի միւտաֆեա իմմիշ, վէ հոկտեմբերին 28 ինճի կիւնիւ վուգու պուլան Պուրժէ մուհարեպեսիյէ, նոյեմբերին 30 ընտան դեկտեմբերն 3 իւսե գառար իմիրատա իտէն Շամբրնեի վէ յունվարին 19 ընտա վուգու պուլան Պոգե Նօյալ մուհարեպեսիյենտէ բեգ զիյատ քեսալը չեօհրեթ էյլեմիշ տիր։

1871 սէնէսի փեբրվարընն 8ինճի իճբա օլընան ինթիբապտա, ժէնէրալ Թրօշիւ՝ Բարլամէնթօ ազալըզընա ինթիխապ օլընմըշ, վէ 1872 սէնէսինտէ ասքերի գանունանամէսինին Թանդիմինե բեգ զիյատե զայրեթ էյլեսիքտէն սօնրա իսթիֆա իմմիշ տիր։

Միւթեվէֆֆաի մուսմիւլյհէ 1861 սէնէսի օգուստոսընընն 12սինտէ, Լեժիսն ա'Օնէօր նշանընընն կրանտ'Օֆիսիյելիք բիւթպէսինէն պիր գրթասը իթա օլընարագ կիպի, 1873 սէնէսի օգուստոսընընն 12սինտե տախ Թեգսիւտ իճբա օլընմըշ, վէ 1879 թարիխինտե 2ինճի տեֆա օյմագ իւզրե «Ֆրանսա օրտուլարը» նամըյլա պիր էսեր Նեյր իթմիշ տիր։

Կէչէն մայիս այը գարքընտա, բեիսը ճումհուր Մ. Ֆելիքս Ֆոռ՝ Լօրենտ սեյահաթ իճբա էյլեսիկի զեման, գօմանտան Գուրժուա վասթասըյա միւթեվէֆֆաի մուսմիւլյհին խաթրընը սօրարագ հիհեթլե, պունտան բեգ զիյատ միւթեսսիր օյան ժէնէրալ Թրօշիւ՝Թերճեմեի սաֆիտե տերճ օլունան մեքթուպ իւլե բեսը միւշարեյհէ պեյանը Թեչեգքիւր իթմիշ տիր։

«Բեօյլեի ինգիվայէ չեքիմիշ օյան ելեթիյար ասքերին խաթրընը ռօրմագա ինայեթ պուլյուրարընընգտան սօնրա, գաթրընդա պեյանը Թեչեգքիւր իսերիմ։ Ահվալը սրհհյեմին միւստաեսիգլիկինէ մեգնի իշպու մեքթուպունա պեյանը Թեչեգքիւր իթմամ»։

Մարեշալ Մագ Մահոնընն վեֆաթը՝ ամիրալ Ավելան իլե, Ռուսիա գուվվեի պահրիյեսի եֆքարընընն Բարիզտե պուլընարագլարը զեմանա Թեատիւգ իթթիկի կիպի, ժէնէրալ Թրօշիւնին տախի՝ Ձար հազրեթլերինին Բարիզտե պուլընարգլարը էսնասե վեֆաֆ իթմիշ օյմասընը, Ֆրանսզ կաղէթալարը զարայիպ իթթիֆաղատան օյմագ իւզրե Թելեագրը էյլեմեքտե տիր։

ԳՈՒՊԱ ԱՀՎԱԼԻ

Գուպա ատասընտա ժէնէրալ Մելիքիզոնընն Թահրը գօմանտասընտա պուլընան Սրանիա ասքերինին՝ Բինար տել Բրյո վիլայեթի տախիլինտե էյգեյայը Թարուտար իթթիկի հագգընտա էվրօբա կաղէթալարընան նագլեն ատեանի նիսսեսիզդե տերճ օլընան հավատիսի՝ Նի-Եուէ Հերալդ կաղէթասը Հավանատան ալարը խուսուսի Թելեկրաֆիյը իլե Ֆրանսզ իթմիշ տիր։

Մեգքիւր կաղէթասընընն պու պաղտե վերտիկի մալիմաթա կէօրե, Բինար տել Բրյո վիլայեթի տախիլինտե, Մաշեո նամ սերքերտեինին Թահրը գօմանտասընտա օյարագ պերրիգմիշ օյան էյգեյայը Թարուտար իտերեք, վիլայեթը մեզպուրե տախիլինտեն տեֆ իթմեք իչչիւն ժէնէրալ Վէյլեր Թարաֆընտան քտաֆի մզգտար ասքեր իլե, օրայա կեօնտերիլմիշ օյան ժէնէրալ Մելքիզե՝ ալարը եմրի իճբայե մուվաֆֆագ օյամամըշ, վէ Սրանեօլար իլե էյգեյա արասընտա 3 տեֆա վուգու պուլան մուհարեպետ, Գուպալարը՝ մուզաֆֆերիյեթի գազանմըշլար տրը։

Տիկեր Թարաֆտան Մատրիտտեն ալաֆր. հոկտեմբեր 5 Թարիխյլե Լինդենդոն Գեյ կաղէթասընա չեքիլեն պիր Թելեկրաֆա կէօրե, Սօլանօ նամ սերքերտեինին գօմանտասը ալթընտա պուլընան էյգեյա բեիսլերինեն Մաթրիք նամընտա պիրի տախի Թելեֆ իսիմիշ տիր։ Էյգեյանընն ֆիրար իթթիկի էսնասե, Սրանիա ասքերի՝ սեյյար խասթախանեյեր իլե պիր չոգ սիլահլար վե 50 բես հայվան ախզ իթմիշլեր տիր։

Բրիֆօ Տիյազ նամ հայտուարն Թահրը գօմանտասընտա պուլընան Գուպալարը իլե, Սրանեօլար ասրասընտա Մանժա հիվարընտա վուգու պուլան մուհարեպետե, էյգեյա՝ մեյտանը հարպա 80 քիլի էօրու, վե պիր չոգ սիլահ վե միւհիմմաթ հարպիյե Թերք իսերեք թարուտար օյուպ ֆիրար իթթիքլերի կիպի, 3 էյգեյա բեիսլերինին Թահրը գօմանտալարընտա պուլընան էյգեյա տախի՝ մուխթելիֆ մահալլերեե վուգու պուլան մուրարեպեյերե, Սրանեօլար թարաֆընտան Թարուտար իսիմիշլեր տիր։ Ֆեսատանբլարտան 23 քիլի Սրանեօլարա իթատ իթմիշլեր տիր։

«ԿՕԼՈՒՆ ԶԸՐՀԼԸՐԸ»

Կոլոն նամ Ֆրանսզ զրհլրընընն ալաֆ. հոկտ.ին 6ընտը կիւնիւ ռէսիրլիկի էվվելճէ եազըմըշ իսի։

Գու պաղտե էվրօբա կաղէթալարընն վերտիքլերի մալիմաթա կէօրե, նէվմը մէզքիւրատ հավա բէք պօզուգ օյարզը հալտ զրհլընընն ռէսիրլիկինի ռեյր իթմէք իւզրե պիլեյերճէ էհալի բլութը իւզերինտե Թօրլանարզը կիպի, ռեֆիկներն եարբլրզը ռէսիրլիկինի տախի ռեյիրճի Թարաֆընտան քիրանմըշ տրը։

Կոլոն զրհլըզը միւթեսաֆա Ֆրանսզ պայրաղլարը վե նեյնիքլերը իլե միւքեմմել ուրթաթ ասնասըլմըշ տրը։

Էյյլենեն սօնրա սաաթ 1ա ռէֆիճենեն տենիզ ենարիրլիգեի իչչիւ ինչատը պահրիյե միհնեթարլերի Թարաֆընտան ամելիյաթը լազըմ իճբա օլընարագան սօնրա, Ռեմբէր բիճագօրօզ Մանանեեօր Վալօ իլե ավրրա Գօրինի միւսաեսլեթ իթմիշ, վե մամմելեյ բիճագօրօզ Թարաֆընտան բեմը Թագտիր իճբա օլընարագան սօնրա, զրհլը տենիզ ենարիրմիշ տիր։

Կոլոն զրհլըզը կեչէն ռէնե հոկտեմբերին 17սինտե տենիզ ենարիրմիշ օյան Շարլզանեե զրհլըզընա միւշպիհ օլուգ, Բօյիգր ինչատը պահրիյե միւհենտիսի Մ. Թիպտրիյե Թարաֆընտան Թանգիմ օլընան բլան մուճթիհիճէ եարբլրզը տրը։ Մեգքիւր զրհլը 117½ մեթրո Թուլինտե վե 20 մեթրո կենիչլիկինտե վե ռու քեսիմինեն ռշազըրընն տերինլիկի 7 մեթրո 70 սանթիմեթրո օլուգ, 11,287 Թոնեյլաթո հաճմընտա տրը։ Իշպու զրհլընն ինչատըընա կեչէն ռէնե յուվարընն 6ընտա իպթիտար իսիմիշ օյմասընա նազարէն, ինչատը Թամ 9 սաաթ խիթամ պուլմուշ տրը։ Շիմտիյե գառար Իսկիլիբրտաա պիրե 9 սաաթ պիր զրհլը եարբլրզը կէօրիլմէմիշ տիր։

Կոլոնընն 1898 սէնէսինտե Թէրիպտի իճբա օլունապիլէճէք տիր։ Գրեզոտա ինչա օլընան մաքինասը 14,500 պէկիր գուվվեթինտե տիր։

)(123)(

ԳԷՐՄԷԶԷ ԳԱՌՕԹԼԷԼԱՐ

ՄԻՒԹԷՐՋԻՄԻ

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻԳ

—Իմաթ իչին իպթիտասընտան պաշլայալըմ։ Գիլիբոին քի սէնի իչրեթ գուվվեթիյլե տրտաբմ, պուլուսմ։ Գինտէն ալեյհ եինե իչրեթ գուվվեթիյլե Միւռիս տը Վիլերի տե պուլուճաղըմա էմին օլտուղըմատն, չագտրգեա չագտրմ։

—Հալինտէն պէլլի . . .

—Շարտպ տայմա պանա գաաէմ կէթիրմիշ տիր։ Էկէրչի չարտպ տալը իչիւն Գիլերանգուրտաքի գանագտան տիշրը ֆբրլամամըշ օյալըտրմ հիչ պիրինիզի գուրթարտամայճագ ըտրմ։ Հէր նէ հալ իսե պունլարը պերթարտի իսելիմ տե, կելելիմ պիզիմ Մարքի տը Վիլերե . . .

—Կէօրիւյօրտը եա՝ . . . պու կիւն քեյֆիմ եէրինտե տելիլ, նէ տեօյլեյեճէքտեն պիրան եվվել տեօյլե տե պիթիր։

—Շիմտի ֆարգընտա վարտրմ, մուխթասար կէչէյիմ, զաթէն պէն տէ հէմ եորուլույօրում, հէմ տե չոգ տեօյլեյոր իսեմ սուսայորում. իքի իւչ ատօրթ տէֆտ Անվերտե Մարքիի արտարգտան սօնրա, պուլմագտան զաթը իւմիտ իթմիշ իսիմ իսե տե, պիր տգչամ եօրկուն պիր հալտե, պիր լոգանթայտ տիւչտիւմ . . . օրատտ պիր էյի պիրտ պուլուսմ։ Գիր գառէկ կէթիրթտիմ, իչտիմ. իքինճի գառէկի սրմարլայճաղըմ սրրատտ, պիր գավկտ տրը զօրու վէրտիր։

—Գուվկտ՞ մը։

—Եվվեթ, հաթթա միւգալաղտաղը օլարագ տեյեպիլիրիմ քի տաեթտ պիր մուհարեպեկ։ Գավկտանը էն չկտաեթլի վագթընտա, քեյֆիյեթին նէտէն իպարեթ օլտուղընը տանլայտաղըմ սրրատտ, Թիֆէնքլիլեր կէտիլեր պէզի Թօրլտարլար Թօրարլտարլար կէօթիրտիլեր։

—Գու գավկտանը Մարքի տը Վիլեր իլե նէ՞ միւնասեպեթի վար քի . . .

—Հապատտա իսթիճվապ իթտիլեր։ Թապէի հիչ պիր չեյտէն խապերտար օյմատըզմը տեօյլեսիմ։

—Թապէի . . .

—Եվվեթ, լոքին եօթեքլիլեր, եանի գավկտ իսէնլեր՝ հիքմեթյեի նազլ իթտիլեր, մեսելե իչլերինտէն պիրիտի պիր տթ չալմըշ ըմըշ. տթը չալան.—կերի վերեմէմ, տտթաշմ.—տիյոր իտի.—Ինչմ տտթաշն.—տեյու ճէվապ վերտի։ Նիհայեթ տթը տլան քիմ օյտուղընը տեօյլեսի . . . պեյազ ֆօրմալը վե զբրմըզը գաօթլը պիր Ֆրանսզ զապիրի իսմի . . .

—Վիլեր օ՞ղմասընն։

—Իօյլե եա՞, Վիլեր իսմի. տթը տլմըշ կիթմիշ։

—Նէ՞ Թարտֆտ . . .

—Բարիզ կիթմիշ օյմալը, պու Թարտֆլարտ կելմիշ օլտայրը, ելգեթթե էանի մուհարեպեսե կէօրմիշ օլտաղընընը, Բարիզ կիթմիշ օլտուղընտա հիչ չիւպհէմ եօք։

—Բարիզե՞ մի . . . պիզիմ տե Բարիզե ավանէթ իսեճեյիմիզե տտիր պիր Թեվթուր իշզտը, կիտեր իսեք տենք պերտպեր կէօթիրիրիրիմ, հալտտ . . .

—Գու նէ պեօյիւք զրտմեթ, պագտանա, Մատտամ Նիգոլօ, ատսթուսմ, ատն չու հավատիսին իւսթիւնե պանա պիր չիչե տտհա կեթիրտնե՞։

—Զագ, քեյֆինե պագ, Կոլոնթ. Գեն մերքեզե կիտեյիմ տե, ռնլայրմ պագտ. լըմ, պու Բարիզե ավանէթ տեօզլերի տտիրհ մի տեյիլ մի.—տիյերեք Թօնի միքտրեզտթ իթտ։

66.

Թօնինին ալմըշ օլարզը խապեր տահիհ իտի։ Բօգու մուհարեպեսինտէն սօնրա, մարեշալ տը Մաքս մուվագգաթէն Թաթիլը հարեքեատը տտքերիյե իթմեյի Թենիպ իթմիշ իտի։ Ֆելիհ իտիլեն մահալլերի տտքեր իլե իշղալ էյլեսիքտէն սօնրա, օրատտան օն իւչ Թապուր իլե տտգուզ պեօլիւք պիլ իգիրտ, Ինկիլիզլերին հիւճումլերինե գարշը սեվահիլի մուհաֆազա իթմեք իւզրե Գրբթանիյա տեվզ իթտ։ Թապուրատ միրեթթեգ օյան խատտ ֆբրգտտը իսե Բարիզե միքեվէճճիհէն հարեքեթ իթտ։

1746 սէնէսի Թբրինը սանիսինին իպթիտալերինտե, հիքմեյե վե Թարիֆ իսիմիշ օյան վուգուտթը ֆճճիեատէն գուրթուլմուշ օյանլարը քտաֆֆեսի Բարիզտ պուլընտրլար։

Մատտամ Թուանսն պիր տտհա կէօրմեք իւմիտինտե օյմատըզը Ժէօ-Նէօֆ սսգաղընտաքի խանէսինտե ավանէթ իթմիշ, վե տիւքքանընընն մուհաֆազատը զբմընտա պբրտգմբշ օյտըզը սատրգ էմեքտատրը Պապէյի խբզմեթի պայընտա պուլմուշ իտի։

Գօնու գմշու հեմ սեվթիքլերի Մատտամ Թուանսնը կէօրմեք, հեմ տե վուգուտթտան խապերտատր օյմագ մագսեսիյե գօշմուշ կելմիշլեր իտի իսե տե, Մատտամ Թուանսն կիթտիյի զեմանքի կիպի նեյելի վե կիւլեր տեօյլեր պիր գատը օյմըզդ մահդուն վե մահճուտ պիր հալ քեսգ իթմիշ օյտուղընտան, գօմշուլտը տտ չալըմբշտատ գալմբշլատ իտի։

Գեր վեճեր տտպրգ Թօնի կելեպ քենտիսիյե պերտպեր իգամեթ իսեմեք իւմիտ եվինին են կիւզել օտտսընը պիզգտթ Թերթիպ վե իհզատ իթմիշ իտի իսե տե, Թօնի մուվաֆֆագտթ իթմեմիշ վե չու սուրեթլե իտարեի լիտան իթմիշ իտի։

—Գրբշլատտ տայմա պուլունմագտ մեճպուր օյտուղըմտան, օ գառատ ուզագ պիր մահալտե իգամեթ իթմեքլիյիմ մուհալ գապիլինտեն տիր. մամաֆիհի օյապիլիրի գառատ տրգ տրգ կելերիմ կեօրիւշիւրիւզ, զբշլայտ եազըն պիր տտիրե Թեատրիգ իտեճեյիմ։

Մատտամ Թուանսն իթիրազտ ճեսարեթ իսեմեսի. Ֆիլհագիգտ Թօնի հեր կիւն կելիր իտի։

Մահալլեատ Թօնիյի բարլագ հիզմլիր, զբլբճ վե տրալեթլեր իլե կեօրենլեր չատ չարլար իտի։

Անճագ Թօնինին զիյարեթլերի ռեֆթե ռեֆթե զբտալմագտ պաշլամբշ իտի։

Կիսեճեյի տրրատտ, գօմշուլտ Մատտամ Թուանսընն հիւզիւնտե հեման ալտատտ կիպի ալտիմը մահդունիյեթ վե քեսեր բեյատ օյտուղընը միւշահեսե իսիյոր։ Ինչ ատ ինչ ինչ ինչ

ԻՐԱՆՑԱ ԻՆԿԻԼԻՋ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Տեսէ Գրէնէլ կազէթասընտա օ. գունարզընա կէօրէ, Իրանտա Ինկիլիզ Թիճարէթինն ահվալինէ տարի խօրասան գօնսօլօսընտան մուֆասալ մալիւմաթ տալնմզէ տարը։

Գավգտահանը էօթէ ճիկէթինտէքի չզմէնարքէրին ինչասընտան տօլայը, Բուս Թիճարէթինին իրան գրթասընտա ըէգատէթինտէն՝ էն գիյատէ, Հինտիսթանին Ինկիլթերայա տիրա օլան գրսմը գարարա օղրամզէ տարը։ Պենտերապպատան Մէչհէտէ գատար ինչա օլրան եօլա կէլինճէ, պու եօլ հեր նէ գատար էյի իսէ տէ, քէրվանտարը պուրաս էն տաղը 4 տյատ գաթ իսէ-ճէկինէ, վէ պունտարը լեվազիմաթը միւքէմմէլ օլմատըգտան պաշգա, եօլտա քեանֆի տերեճէտէ սու պուլնմատըգընա պինանէն, պու եօլը թէհրանա գատար իլերլեմէք իչին միւրաճաաթ էքսիք տէյլ տիր։

Ֆագաթ էմթասընը Մէչհէտէ կէօթիւրէն թիւճարը ումումը՝ 15-20 տյ միւատէթլէ վերէսիյէ վերմէկ իսէ, մալինէ հիչ միւլթերի պուլմայաճաղընը անար։ Էքսերիա պու միւատէթին խիթմանտա՝ մալ սահիպի՝ միւլթերիյի պուլմաղա մուվաֆֆագ օլմագ. գիրա միւլթերի եա գաչար վէ եախատ իլանը իֆլաս իսէր։ Ֆագաթ Բուսլար էմթայը բէչին բարա իլէ սաթարար։

Իրանտա ինկիլիզ թիճարէթի պա խուսուս չայ իլերինտէ տիր։ Մամաֆիհի բամպուգ իլէ չամաչը բէք չոգ իսթենմէկէ պաշլամզը տարը։ Բուսիա մամուլաթը օլան պամալարը բէնկի՝ ինկիլթերրատան կէլենլերտէն տահա բարլագ օլատուգընատան, Ահէմլեր Բուս մամուլաթընը տահա գիյատ թերճիհ իսէրլեր։ Էարինէ նամը վերիլէն պիր նէվ գրմզը գումաշը Ահէմլեր թագտիր իթմէկէ պաշլամըշտար տարը։ Ֆագաթ պունտարը բենկլերի խալես օլմատարզընա տաբր տէվերսն իսէն պաղը չայիալար իլերինէ, սաթը գրմէն ազամզը տարը։ Հեր նէ գատար մէչհուր Ապուրրազի մատեի զայպ օլմուշ իսէ տէ, Նիչազուրտա եինէ պիր ֆիւրուզէ մատեի վար տարը։ Ալրապար իչատ ֆիւրուզէյի բէք գիյատ գուլանդրլար։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթինէ Զավէյէ գաղասը գայմագամլըգը՝ Հէլէ գայմագամ տապզը իզզ Խալիլ Շահազ պէյէ,

Ճէզիրը Գահրը Սէֆիա վիլայէթինտէ Գէրբէ գաղասը գայմագամլըգը՝ Սիկրի գայմագամը Ահմէտ Ղալիպ պէյէ,

Սիկրի գաղասը գայմագամլըգը՝ Ֆլորինա գայմագամը Ահմէտ Բամի էֆ.յէ Թէֆվիզ պույրլրմզը, վէ մուսաբէյէհիմէն եէմիլերի ալելուսուլ իճրա գըլընմզը տարը։

ՐԷՍՄԻ

ԶԱՐՇՈՒԻ ՔԷՊԻՐ

Տերսատէթ Զարչուի Քէպիրինին միւհիմմ պիր գրսմընն եէնի պիր սուրէթատ թամիրաթը իճրա վէ քիչատա օլընաղը հալատ, միւլք սահիպլերինատէն պէօյուք գրսմընն հիսսէլերինէ իսատպէֆ իսէն թամիրաթ մասրաֆրը թէեմիյէ իմմէք իսթէմմէմէլերի՝ քէմալը սիւրաթլա թամիրինէ չալըշըմզը օլան պիր չոգ տիւքքեանլարընը մուաթթալ գալմասընա, վէ թամիրե ահատ ամէլիյաթընը սէքթէյէ օղրայարագ իքմալի եագլայմզը օլան ռահը գրսմարընն աչըմասընը կէճիքարմէկէ սէպէպ օլմագատա օլարղընատան, պօրճարընը վերմէյէն միւլք սահիպլերի հագգընատա եվվելճէ իլան իսիլէն գարարընն հէր սէյիչթիրիլմէքսիզին թաթպիգի իլե. տիւքքեանլարընն 3 կիւն սոնրա գօմիսօնճա քիրայա վերիլմէկէ պաշլանամաղը՝ ալեագատար օլանլարընն մալիւմի օլմագ իւղրէ իլան օլընը։

* *

Զելզելէտէն խարապ օլան Տերսատէթ Զարչուի Քէպիրինին Գալբագճըլար Պաշը ճատատեսի իլե տիր միւհիմմ գրսմարը՝ եէնի պիր սուրէթատ թամիր իսիլերէք եսկի հալինատէն տահա էյի օլմագ իւղրէ տիւքքեան սահիպլերինէ թէսլիմ օլընմզը, վէ ինչատը հէնուզ պիթմէյէն եերլերին տախի պիթիրիլտիքճէ աչըմասը թապրէ պուլունմզը տարը։

Անճագ թամիրաթ էսնասընտա ֆէննէն անալչըլարընա կէօրէ, չարչընը զելզելէտէն բէք գիյատ միւթեսսիր օլուպ երգըլմասընա՝ տիւքքեան սահիպ վէ քիրաճըլարընն ֆագլա եէր գազանմագ վէ քիրէմիտ վէ սարիրեատն իսթիֆատ էյլեմէք սէվատասըյլա, տամլարտա վէ քէմեր այագլարընատա վուգուա կէթիրտիքլերի խարապիյէթ սէպէպ օլատուգընատան, պունատան սոնրա տիւքքեանլարընը սահիպ եա քիրաճըլարընն ճամէքեան եերլէշտիրմէք իւղրէ քէմեր այագլարընը վէ տիւքքեան պէօյմէլերինի օյմագ, վէ այագ թաշլարընը սեքմէք վէ եա եօնթմագ, վէ տիւքքեան տեօյլէմէսինին ալթնատա պատրում վէ տարէ հասըլ իթմէք մագսատիյէ, թեմելերէ գարար վերէճէք սուրէթատ գազմագ վէ պիր տիւքքեանատան տիկերինէ գարու ալմագ, վէ քէմեր այագլարընը հազթ իլե քէմերլերի տեմիր ասգը իւղերինէ ալմագ, վէ քիրեմիտ ագթարմագ պէհանէսիյէ տամլարտ պիլմիւասատ տուվարճը չըգարմագ, վէ օգագ վէ ճիվար տիւքքեան տամլարընն քիրեմիտլերինի գրըրզ եերինտէն գալարըմագ վէ տիւքքեան քէմերլերինէ ալտընլըգ բենչերեսի աչմագ վէ լեվհա վէ եա ֆէներ ասմագ արզուսըյլա օգագ վէ տիւքքեան քէմերլերինէ հալգա վէ եա չիվի մրեպլարագ սրվարը վէ նագչարը պօղմագ, վէ այնը սեպեպլե քէմեր թուղլարընը վէ տուվար թաշլարընը եերինտէն օյնաթմագ, վէ եագմուր սույու պորուլարընը եերինտէն չըգարաճագ վէ եա գրրաճագ սուրէթատ չեատա սատեմէլերե գարը պըրագմագ կիպի չէյլեր եաբմարը գաթիրէն մէմնու տրը։

Տիւքքեանլար սահիպլերի եալընը աեօչեմէ վէ ճամէքեան վէ բաֆ վէ չերչիվէ կիպի օտունատան եաբըլմըշ եէյալը՝ նիւմունէսինէ վէ էմանլինէ մուվաֆրգ օլմագ իւղրէ եաբմաղա մէեգուն օլմաղա պերատէր, տիւքքեան բէքելերիյլե ճամէքեանլար իչին թային օլուսան հուատուլարը կէչմեյէճէքլեր տիր։

Հեր տիւքքեան սահիպի եօնիւնտէքի գալարրըմրն վէ եատա եօլարընն էյի պիր հալատ մուհաֆազասըյլա, թեմիզլիկէ տրգգաթ էյլեմեկէ, վէ սօգագ բենեերելերինին գրրլան ճամլարընը հիզալարընատաքի տիւքքեան քիրաճըլարը՝ տերհալ չարշը աղասը վասրթասըյլա թեճատա իթտիրմէկէ մեճպուր օլաճագլար տրը։

Զարշընն իչերինի վէ տիչարըսընատա, եանի ամմը իւգերինատ վէլեվ ազ օլսուն ամէլիյաթ իճրասը իչին, սահիպ վէ եա քիրաճընն՝ մերճրինէ բեսմէն վէ թահրիրէն միւրաճաաթ էյլեմէսի լազմ կէլիր։

Պու խուսուլարա գարշը հարեքեթատ պուլընանլար՝ հագգլարընատա իչճապ իսէճէք մեսուլիյէթը գանունիյէնին իճրասը մուգարրեր օլուպ, քէյֆիյէթին Զապթիյէ նեզարէթ վէ Շեհր Էմանէթը ճելիլեերինէ իչար գրլընաղը իլան օլընը։

* *

Տերսատէթ Զարչուի Քէպիրինին Պայմամուճրլար թարաֆընատաքի գարուսը աչըղընատա պուլընան Պիթ Բազարը՝ պա իրատէի Սենիյի հագրեթը Բաթիչահի իթթիլազ օլընան գարար մուճիպինէ, Հալաճլար իչինէ նագլ իտիրերէք, պունատան պէօյլե Պիթ Բազարը խալգընը մահալմէկզիւրատ ախպուլիթա էյլեմէլերի իլան գրլընմզը իքէն, պազը տելալ վէ գօլթուգճըլարը ելան Գ լրագճրլար Պաշը գարուսընատա տօլաշմագատա, վէ պազը քեսանն խուրտավաթ սաթմագատա օլատուգլարը կէօրիւտիկինատէն, Պիթ Բազարը ախպուլիթասընատա պուլունանլարընն պունատան պէօյլե Հալաճլար իչինատ թային օլընան մահալատէն տրշարատա վէ պա խուսուս էսքի Պիթ Բազարը եերինատ բազար գուրտուգլարը հալատ, գավիյէն մէնիյլե, հագգլարընատա իյճապ իսէճէք մեսուլիյէթը գանունիյէնին իճրասը օլընաճաղը թեեքիտէն իլան օլունը։

ԷՊԷԼԷՐ

Մէճլիսը Թրպպիյէի Միւլքիյէ վէ Սըհհիյէի Ուժսուժիյատէն էպէլեր հագգընատա ֆի 15 մայիս սէնէ 312 թանգիմ օլունը, պիր սուրէթի պու քէրրէ Զապթիյէ Նէզարէթը ճէլիլեսինէ իրալ գրլընան գարարնամէնին սուրէթի տիր։

Միւնթէլիֆ մանալլարատ պուլունան բոլիս գօսիսերլերի՝ մանալլէնին քանֆիֆէի էպէլերինի ճէլպ ու ճէմ իտերէք, պունլարատան չէհատէթնամէլի օլանլարը օլմայանլարատան այրըրագ, չէհատէթնամէսի օլմայանլարը եպէլիք իթմէսինէ գաթիէն մանի օլմասը, վէ իթթիքլերի հալատ տիւչարը միւճազաթ օլուճագլարընն քէնթիլերինէ թէքֆիմմի, վէ չէհատէթնամէլի օլանլարա տա զնյրատ պէյան օլունան խուսուսաթը պիլտիրիլմէսի, չէօյլեքի։

Պիրինճի՝ էպէլեր պիր լօնուսայա ճէլպ օլունարգլարընատա, թէմիզլիկէ բեք տիգգաթ իթմէլերի, բէք թեմիզ ելպիսե կինմէլերի, թարնագլարընը տիգգաթլըճա քեմէլերի, վէ էլերինի ելիճէ երգամալարը, վէ չօնուգ տօղուրատան վէ տօղուրատագ օլանլարը քիրի վէ գան վէ բիսլիկէ պուլամզը պեղլերի վէ տարը թեմզը օլմայան չելլերին հէր պիրինի հէր պիր պէհնէ իլե պերգազմալարը։

Իքինճի՝ թրընագլարընը տիգգաթլըճա քեօրպ թեմզլիկմէյ օլուսուգլարը էլերինի պիլճիմէ Տերսատէթ էճզախանէլերինէ թէրթիպի վէրիլմէյ օլան վէ բիր գօգուլարը ատֆ իտեն իլաը հավէ սու իլե երգամալարը։

Իւչունճի՝ պիր էպէ՝ լօնուսանդն խասթա օլուսուղը անար, վէ թապիպ թարքինատան տա խասթալըղն լօնուսա հուսմասը օլասուղ թեչխե օլունը իսէ՝ օ. էպէ համմամա կիտիպ ելիճէ թեմզլինիպ ելպիսեերինի տելիշարմէքտէքլին, տիկէր պիր լօնուսայա կրեմմէքատն իճ-թիտագ ելմէմէսի։

Տէօրթունճի՝ եվվելճէ պէյան օլունան մէվատա ատքեամընն իճրասընատա իմամ իսէնլերին չէտատէն միճազաթ կէօրճեճէլերի։

Էճազաճլարընն էպէլերե հեր իսթեքլերի վագթ վերմէք իւղրե «էպէլեր սուլ» նամբյա 500 կրամ ինպիքատն չէքիմիշ ատ տերունինատ հալ օլընան 15 կրամ «ասիա ֆէնիք» մահլիլերին պուլընմասընը, վէ իչպու մահլիլի հալի չէչելերե թուրանճի եաֆթա իւղրինի օգունաւր եաղը իլե պիր գաչ լիսատատան «էպէլերե մախսուս սու» վէ «ռիշարատան գուլանդրլամագ տրը» եաղըմասընը Տերսատէթ էճազճըլարընա ճէմիյէթթզպպիյէ Միւլքիյէյե տեվամ իթմէքատ օլան էճազը ազոի միւնթեխեպպօի մարիֆէթիյլե թենպիհթը լաղըմ իճրա օլընմզը տրը։

ՏՈՒԹՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵՆ

Եէսի Գուլէտէն Սէրոյ Գրունընա գատար մուսմէկ օլան տէվահիլէ վէ աչըզլարընատա հապզլիյմագ կէհէլերի պուլզ տայը գաթիէն թահրը մէմնուիյէթէ տրընաղընատան, իչպու մէմնուիյէթ խիլաֆընա հարաքէթէ ճիրաթ իտէճէք սայատա հագգլարընատա պիլա իսթիսնա միւճազաթը գանունիյէ իճրատ իտիրէճէկի իլան օլունը։

3 իյլուլ 312

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՆԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԿԵԱԾ

ՔՍԱՆ ԵՒ ՄԷԿԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻԵՐՁԱՆ

Վարժարանս պիտի վերաբացուի յառաջիկայ հոկտեմբեր 1ին։ Տնօրէնութիւնը յանձնուած է Տեսչական մարմնոյ մը, որ կազմուած է վարժարանիս Ուսուցչական Խումբին անդամ հեռուկալ երեք անձերէն։

Դրէէր էֆէնտի Զատրեան, Զատրագական ուսմանց Ուսուցիչ, որ պիտի վարէ մասնաւորապէս Ուսմանց տեսչի պաշտօն։

Ասատուր էֆէնտի Ասանյար, Պատմութեան եւ Աշխարհագրութեան Ուսուցիչ, որ պիտի հոգէ մասնաւորապէս ներքին բարեկարգութեան եւ կանոնաւորութեան վրայ։

Պետրոս էֆէնտի Կոլոպերեան, Օսմաներէն լեզուի Ուսուցիչ որ մասնաւորապէս Նլեմմանց Տեսչութիւնը պիտի վարէ։

Վարժարանը պիտի շարունակուի միեւնոյն ուղղութեամբ եւ ծրագրով։ Տեսչական մարմնոյն անդամոց կարողութիւնն ու արժանիք երաշխիք մ'են որ վարժարանը պիտի պահէ իբրեւ երկրորդական կրթական հաստատութիւն իւր ունեցած դիրքը եւ, որպէս ցարդ, ալուսնեաւ եւ պիտի վայելէ Մեծարոյ ծնողաց վստահութիւնը։

Աւելորդ է ըսել թէ Հիմնադիր-Տէրը պիտի ունենայ իւր հիմնած ու մեծ զոհողութիւններով զարգացուցած այս գործոյն վրայ միշտ վերին խնամատարութիւն մը։

Դասերու սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ հոկտեմբեր 10, հինգշաբթի օրը, հետեւաբար այն ծնողք որ կը փափաքին իրենց զաւակները վարժարանս յանձնել՝ պարտին դասերու սկզբնաւորութենէն առաջ Բ.։ Դ.։ Ուր. եւ կիր. օրերը առաւօտուն դիմել ի վարժարան եւ Տեսչութեան հետ կարգադրել արձանագրութեան գործողութիւնը։

Հիմնադիր-Տէր

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

26 սեպտ. 1896 4—10

ՄԻԼԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Իրանը վան պաշ քեարբէրատաղը Հիւսէյին Խան՝ տիկեր պիր մահալէ թանվիլ օլընարագ, եերինէ Միրզա Հաճի Հաշիմ Խան թային Գըլընմզը տրը։

—Գալթատա Պէյղատէ սօգաղընտա մէյխանէճի Հաճի Տոտիկ նամբնատա պիրիսի՝ չիմտիյէ գատար պիրիքարեպլիկի 200 լիրա իլե 4 ալթուն սատթ վէ 3 ալթուն գօրտոն վէ 3 ալթուն եիւզիկինի, տիւքքեանընն ալթնատաքի պօտրումատա պիր մահալէ կէօմերէք ատգլամզը իքէն, էվվելքի կիւն ուշագը Օնինկ քէնտիսինէ խապեր վերմէքսիզին օրթատան զայպ օլմասընատան չիւպհելեերէք, պու բարալարընն պուլընտըգը մահալի պիտիկինատէն, ալաղը էնիպ տէ թօբրագը գաղբարդը սըրատա, ալթունլար եերինէ թօբրագատան պայգա պիր չէյ կէօրմէմիշ, վէ քէնտիսինէ պիր միւատէթ չակնելրգ կելերէք, ագլը պաշնա կելտիքատէն սօնրա բոլուսէ միւրաճաաթա քէյֆիյէթին հիքեայէ վէ ուչաղընն արանելմասընը բեճա իթմիշ տիր։

—Էվվելքի կիւն 7 քիչի եէնի քէօյատէն պիր սանտալա պիներէք Գալթայա կելմէքատ իքէն, Անատոլու Հիսարը էօճիւնատ սանտալ պիր գաչ վարօրքն տալկալարընա տայանամայարագ տեվրիմէք իւղրի իքէն, սանտալը ատենիկ միւչմիչ վէ եօլելրարատան պիրի քիւրէկէ օթուրարագ վէ տահիլ եանաչարագ ճանընը գուրթարմըշ տրը։

—Պիր միւատէթատէն պերու Պէօսիւք Ատատա Խրիսթօս նամ մահալատէ եաբրլմագատա օլան պէօյուք օթէրին ինչատը խրթամ պուլմագ իւղրե տիր։

Էվլիօրա օթէլերի թարընտա օլմագ իւղրե 333 օտա վէ պիր թագրմ սայն վէ գօրիսօրլարը ՝ամիլ պուլունան պու պինանընն տէօրթ թարքինատա պուլընան չամ ադաթլարը իլե կիւզել պիր մէնզարէ թէնքիլ իթմիշ տիր։

Օթել պաղէսխինին թէսվիյէսինէ կելէճէք իլք պահարատա իպթիտար իսիրէճէկկի կիպի, թէքբիշաքնա տախի պու կիւնլերէտ պաշլանըլագ տրը։

Օթել միւլթերիլերինէ մախսուս օլմագ իւղրե Նիզամ ճիվարընատա եաբրլագատ տէնիզ համամընն ինչատանընա իպթիտար օլընագագ տրը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏՐՖԷՐԻ

Իլան.

Նիկոլ վէ Գայսերիյէնին իչերի թարքիլարընատան կէլէն վէ եախատ օրալարա իրալ օլունան եէնալար իլե Գանեատան Հայատր Բաշայա վէ Հայատր Բաշատան Գանեայա կէնանտերիէն եէնա իչին 120 նումէրալը միսթէնա վէ մուվգգաթ թարքիֆատա (եէնա 100 քիլօկրամատան տահա ազ օլմամագ, վէ պունատան ազ օլարը հալատ 100 քիլօկրամ պէտէլի թէեմիյէ իսիլմէք չարթայլա) թանէլթօ պաշընա ալթուն ազէլ 356 ղր. իւճրէթը նագիկէ վաղ օլընարը, վէ պու. իւճրէթ՝ թանէլթօ պաշընա 280 ղրուշա թէնզիլ գելընարը իլանլընը։

Պու եէնի թարքիֆա եասը իւղերինէ վուգու պուլաճագ նագլյաթ՝ մէգքիւր եէնի 120 նումէրալը թարքիֆատաքի չերթիթը մախսուսէ տարէեսինատ իճրա օլընաճագ տրը։

10 հոկ. 1896

ՖՐԱՆՍԸԶ

ՄԻԼԼԻ ՎԱՔՐԻ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Միւթասրֆն խարիճինատ օլարագ Մարսիլիա տղիմէ։

Գարթան Թիւլիին գամանատը ալթընատա պուլընան Հիպոսրֆան նամ Ֆըրանսըզ վաքրը՝ կելէճէք հոկտ. 6/18ին ազրու Մարսիլիա հարէքէթ իսէճէք տիր։

Նօլճը վէ սաթր նագլյաթ իչին Գալթատա, Մամանէաէ, Նամիզ խանընատա 14 նումէրալը օտատա մուգիմ գամբանեանրն աճէթէի Մ. Ա. ԱՐՕՏԵՈ ՍԱԼՎԱԹՕՐԱ մերճաճաթ օլունա։

7—2

ՆԻՄՈՒՆԷԻ ԷՏԷՊԻՃԱՔԸ ՕՍՄԱՆԵՑԻ ՎԷ ՄԱԼԻՄԱԹԸ ՖԷՆՆԻՑԻ

ՄԷ-ԼԼԷՆԷ

ՐԻՖ. ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Շուրաի Տէվլէթի խիլաֆաստանատ, վէ էհատպիյաթը Օսմանիյէ մուալիմի։ Բիթապճըլարատա պուլընը Քիչ 4 ղր.

)(55)(

ՕԳԹԱՎ ՖԼՐԷ ԵՒ ԷՕՃԷՆ ՄՕՐԷ

ԹԷ ԲԺԻՇԿ ԵՒ ԹԷ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՀԱՅՐ

—Ո՞հ, արդէն չատ անոյշ մտանակցութիւն մը ունեցած էք, պատասխանեց տիկին տը Ֆռէրիէր հեգնութեամբ, և բացայայտ կերպով յայտնելով իր արհամարհանքն հանդէպ Նորմանտացի այդ կեղծ գիտունին։

—Ընդհակառակն պէտք եղածէն աւելի մտանակցած եմ, ըսաւ Հիւկոնէ գլուխը վեր բարձրացնելով. և չատ բարեբախտ պիտի համարիմ ինքզինքս եթէ իմ բժշկի համբաւս չվատանգուի։

Տիկին տը Ֆռէրիէր ընկճուած երեւոյթ մը առաւ, և իր սեղմեալ շրթունքներուն վրայ առեղծուածային ժպիտ մը երեւցաւ։

—Այդ մասին հոգ կը տանինք, ըսաւ։

—Նախ դուք ձեզի հոգ տարէք, տիկի՛ն, ըսաւ Հիւկոնէ. այս սառնորդի երիտասարդը ոսկեղօծեալ լեղու մը ունի, և եթէ նոյն իսկ չը կրնայ ձեր պատիւն արատաւորելու բնութիւնն ունեցող ապացոյց մը գրաւնել, կարող է քաղաքին մէջ իրեն կուսակիցներ ճարել, և այնպիսի խօսքեր հրապարակ նետել, որ կարող ըլլան ձեր վայելուչ յարգանքը նուազեցնել։

—Քաղաքին մէջ կուսակիցնե՞ր գտնել... ի՞նչ կ'ըսէք, ուրեմն չէ՞ք գիտեր որ ամէն մարդ կ'արհամարհէ զինքը, և եթէ համարձակի փողոց ելլել ապահովաբար պիտի քարկոծուի։

—Վարկենական ապաւորութիւն մը բաւական է հակազդեցութիւն մը առաջ բերելու. ժողովուրդը անբացատրելի քմահաճոյքներ ունի։

—Շատ աղէկ, չնորհակալ եմ ձեր տուած խորհուրդներէն, տօքթոր. սա ստոյգ է որ պատճառ մը չունիմ այս մարդուն խնդիրը մերժելու. դիմութեան գործ մըն է բանարկեալներն այցելելը. վաղը կ'երթամ զինքը կը տեսնեմ։

Այս ըսելով տիկին տը Ֆռէրիէր բժիշկը ճամբեց. յետոյ հայելիին առջեւն անցաւ, և դէմքին հագիւ թէ քիչ մը ժպտունած ըլլալը նշմարելով,

—Իրաւ որ չատ գոհ եմ ինձմէ, ըսաւ. բնաւ չմտանեցի ինքզինքս. բայց վա՞ղը։

Ինքն իր մէջ ամփոփուելով, ինքզինքին խորհուրդ հարցուց. և հայելիին մէջ ցոլացող դէմքը՝ պաղարեամբ և թատերական դեր մը ստեղծող դերասանուհւոյ մը խորին ուշադրութեամբը մանրակրկիտ քննութեան առարկայ ըլլաւ։

—Վաղն ալ այսօրուան պէս պիտի ըլլամ, ըսաւ՝ պատասխանելով քիչ մը առաջ ինքներեն ուղղած հարցումին։

Բայց չատ չանցած ջիղերը թուլցան, կարծես դերասանուհին նրբանցքը մտնելով իր բնական վիճակին մէջ կը գտնուէր հիմայ. ուժասպառ թիկնաթոռի մը վրայ իյնալով, խորունկ հառաչանք մը արձակեց, առատ արցունքներ թափեցան աչքերէն և ժժգոյն ու նիհար այտերն ի վար վազեցին։

—Ո՞հ, տակաւին սկզբնաւորութիւնն է ասիկայ, գոչեց հեծկլտալով։

Յաջորդ օրը՝ ձեռքն ունենալով ընդհանուր դատախազին մէկ արտօնագիրը (սոյն պաշտօնեին յոյս յայտներ էին թէ կարելի է որ յանցաւորէն խոստովանութիւն մը առնուի), տիկին տը Ֆռէրիէր Լանտրըկարտի գտնուած բանտը դնաց։

Այս բանտը արդարութեան պալատին կից, և անոր հետ ուղղակի և դաղտնի հաղորդակցութեան մէջ կը գտնուի. ուստի այս գաղտնի ճամբան իր տրամադրութեան տակ դրուեցաւ, բանտը այցելելու համար։

Սեւեր հագած էր, և թէև խիստ ժժգոյն էր, բայց բարձրագլուխ և հպարտ քայլածք մը ունէր, և դռռոց ընթացքով մը կը հետեւէր զինքն առաջնորդող բանտապահին։ Բանտարկեալին նեղ խրճիթն անցնելու համար քիչ մը ծռեցաւ, բայց դանիկա նշմարելուն պէս անմիջապէս շտկուեցաւ։ իր տեսակցութեանը առեն երրորդ անձի մը ներկայ չգտնուելուն մասին մասնաւոր արտօնութիւն ձեռք բերած ըլլալով, բանտապահը դուրս ելաւ, և խցիկին ծանր դուռը գոցելէ ետք, նիգը դրաւ դուրսէն ու հեռացաւ։

Լանտրըկարտ և այրի տիկին տը Ֆռէրիէր դէմ առ դէմ կը գտնուէին առանձին։

—Ձեզի այցելութիւն մը տալս խնդիրը էիք, ի՞նչ կ'ուզէք ինձմէ, ըսաւ այրին։

Երկու աթոռակներ կային. բանտարկեալը մէկուն վրայ ինքը նստեցաւ, և միւսն ալ այցելուին ներկայացնելով,

—Բարեհաճեցէք նստիլ, ըսաւ հանդարտ ձայնով մը և քաղաքավարութեամբ. կարծես թէ իր բժշկական խորհրդակցութեան սենեակը յաճախորդ մըն էր ընդունածը։

—Պարապ բան է, պատասխանեց տիկին տը Ֆռէրիէր լակոնաբար։

—Ո՞ք ի՞նչ վրայ կ'ուզէք ինձի ունկնդրել։

Տիկին տը Ֆռէրիէր աթոռակին վրայ նստաւ.

—Ոչի կանգնած ըլլամ թէ նստած, մեծ կարեւորութիւն չունի ատիկայ, ըսաւ. ձեզմէ խնդրելիքս սա է որ չատ չսպասցնէք զիս հոս։ Տօքթոր Հիւկոնէի թախանձանքին վրայ ուզեցի ընդունիլ ձեր խնդիրը և ձեր խօսքերուն ունկնդրել, բայց պէտք չէ որ ձեղծանիք տատը մէջ։

—Խոստովանեցէք, տիկին, թէ այնչափ բարեացակամ արամադրութիւններ չէք ցուցներ ինձ նկատմամբ։

Տիկին տը Ֆռէրիէր այս խօսքը լսելուն պէս, սարսափահար երեւոյթ մը առնելով ոտքի ելաւ։

Այս կինը մինչեւ եղունգները դերասան եղած ըլլալու էր։ Զայրոյթն ու բարկութիւնը փոթոր առաջ կը բերեն իր հպարտ ճակտին վրայ, թուխ աչքերէն կայծեր կը ցատկեին կարծես, շրթունքները բոլորովին գունատեր էին, ռնգունքները կը դողդողային զայրոյթէն։

(Շարունակելի)

ՏՕԼՄԱ ՊԱՂՋԷ
ԿԱԶՄԱԼԷՍԻՆԷՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՕԳ ՔԷՕՄԻՐԻ ԻԼԷ ԷՆԵԼ ՖԻԳԱՐԸՆԷՆ ԹԷՆԶԻԼԻ ՀԱԳԵԳՆՏԱ ԻԼԱՆ ՏԸՐ.

Տօլմա Պաղչէ կազմանէսինտէ հասել օլան պիրինճի նէվ գոգ քէօմիւրի՝ ֆիյաթընան էյվէնիյէթիլէ եվլէր վէ էմալքինտէ օտուն եէրինէ գուլլանըլմասընդն մէնֆաաթը նազարը ալդգաթա ալընաճագ ատէրճէտէ օլուպ, մէկզիւր գոգ քէօմիւրի՝ ազ պիր մզգատ իլէ գուվէգիլի օրճալուզ հասել էյլէսիկինէն, թամամ վէ չամաչրը իչուն մաթպախ սապալարդյա մալթէզ օճաղլարընա վէ եվ վէ էմալքինս ըսարլմասը իչուն գալօրֆէյլէր